

Budapestre vonatkozó ujságcikk

Osztalvozás

308

Szerző: Aegrotus

Cím: Vezetés és nevelés.

Forrás: Az Újság

Bp. 1916 II. 2.

(Hely)

(Idő)

(Oldal)

Hely

Idő

"1916"

Személy

Helyszám

Vezetés és nevelés.

Annak a keserü barátomnak a naplójából, a kivel néhányszor már kellemetlenkedtem az olvasónak, közlöm a következő nyájasságokat is:

Budapest közönségének mindig voltak vezetői, de nevelői még nem akadtak. Elcsodálkozni nem kell ezen, mert a vezetéshez elegendő a féktelen ambíció is, a neveléshez komoly tudás és mély bölcsesség is szükséges. A kibin pedig megvannak ezek az értékes és ritka tulajdonságok, az elég okos ahhoz is, hogy tudását és bölcsességét ne pazarolja oly hálátlan feladatra, a milyen egy főváros népének a nevelése.

A vezetőknek bizonyos idő multán már nem kell kínos aggodalommal azon órködniök, hogy a nyáj csak arra menjen, a merre ők akarják. Abban a kegyben is részesíthetik a nyájat, hogy olykor szabadjára hagyják. Jól ismerik ugyanis az idevaló népet és tudják róla, hogy már annyira megszokta a vezettetést, hogy póráz nélkül is, magától már csak abba az irányba tud elzammogni, a merre a vezetők terelgetni szokták.

A ki meg akarná nevelni a pesti népet, önálló gondolkodásra, érdekeinek biztos felismerésére, férfias önérzetre, bátor viselkedésre próbálna megtanítani. A tanítás nagyon fáradságos volna, a tanulás még nehezebb. A vége pedig az volna, hogy a tanítás hiábavaló maradna, a tanítót pedig meggyülnék és elkergetnék. Ez a gyönyörű jutalom senkit sem csábíthat.

A vezetők fáradhatatlanok a programok kieszelésében. Annyi bátor cinizmus nincs annál, hogy nyíltan be mernék vallani, hogy

boldogulni akarnak. Sokkal czélszerűbb azt hirdetni, hogy boldogítani akarnak. A közönség pedig jámborul elhiszi nekik. Tetejébe még meg is csodálja az üdvözüést és megváltást ígérő programok készítőit és hódolattal kiáltja feléjük:

— Jaj de okosak vagytok ti!

Pedig jobb volna, ha torkukszakadtából ezt ordítanák:

— Jaj de ostobák vagyunk mink!

A vezetők életérdeke az, hogy a közönséget meggyözzék a maguk nélkülözhetetlenségéről. Minden vezetés örökkévalóságra törekszik. A nevelők czélja viszont az volna, hogy nemesítő, okosító, izmosító munkájukat befejezván, a maga lábára állítsák a közönséget. A nevelés akkor sikerült, a mikor, czélt érvén, fölöslegessé vált. A vezető mindig elül akar haladni, a nevelő, mihelyt nincs már reá szükség, meglegedetten félreáll. De hol található Budapestten azokat a férfiakat, a kik elég férfiasak és elég büszkék volnának beismerni, hogy reájuk már nincs szükség?

Kevés nyáj akad, a mely olyan rossz véleménynyel van pásztorairól, mint a budapesti közönség. De ennek a rossz véleménynek sohasem vonja le a következeit. Bög, de nem harap, mert jóformán nem is tudja, hogy ezt is lehet. A közönség nevelésének az volna egyik legszebb eredménye, ha a nyáj tisztába jutna azzal, hogy a fogak nemcsak vicsoritásra valók.

Csekély bölcseséggel — láttam — vezettek már nagyvárosokat, csekély önzéssel azonban sohasem.

Külsőleg nagykoru ez a város, egyes intézményei szemre elég fejletteknek látszanak. Lakossága azonban, ez a nem eredendő együgyűség következtében, hanem csak tunya-

ságánál és erélytelenségénél fogva gyámoltalan és tehetetlen lakosság mindenképpen kiskorú. Vezetői öngyilkosságot követnének el, ha ki akarnák emelni ebből a kiskorúságból (erre különben képesek sem volnának), mert hiszen a nagykoruvá lett közönség legelőbb is vezetői ellen fordulna. Nagykoruvá, nemcsak formailag, de lényegben is nagykoruvá csak nevelni lehet az embereket, de ennek a városnak sosem voltak nevelői. Hogy lesznek-e valaha? Attól félek, hogy ha errefelé netalán akadna is nevelői lángelme, az is hamarosan észbe kapna és inkább vezetőnek állana be. Ez talán csunyább szerep, de bizonyára hálásabb és jövedelmezőbb.

Aegrotus.